

॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ इतिशांति० मोक्ष० नै० भा० एकादशाधिकत्रिशततमोऽध्यायः ॥ ३११ ॥ ॥ ७ ॥ विनाशिकलत्वेपिभोजनादिवत्तत्त्वानामुपास्तिरादत्तव्येत्याशंक्यतत्क
लस्यतिबीभत्सतांदर्शयितुंप्रलयमाह तत्त्वानामित्यादिना ॥ १ ॥ २ ॥ अहंकृतंनरंअहंकाराभिमानिनंमहारुद्रं ॥ ३ ॥ सूर्यरूपीरुद्रएवशतसूर्यसमोभूत् ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ जाज्वलतिअतिशयेनज्व

मनसिव्याकुलेचक्षुःपश्यन्नपिनपश्यति ॥ तथेन्द्रियाणिसर्वाणिपश्यंतीत्यभिचक्षते ॥ १८ ॥ नचेन्द्रियाणिपश्यंतिमनएवात्रपश्यति ॥ मनस्युपरतरान्निन्द्रि
योपरमोभवेत् ॥ १९ ॥ तदिन्द्रियेषूपरमोमनस्युपरमोभवेत् ॥ एवंमनःप्रधानानिन्द्रियाणिप्रभावयेत् ॥ २० ॥ इन्द्रियाणांतुसर्वेषामीश्वरंमनउच्यते ॥ एतद्वि
शंतिभूतानिसर्वाणीहमहायशः ॥ २१ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांति० मोक्ष० जनकयाज्ञवल्क्यसंवादेएकादशाधिकत्रिशततमोऽध्यायः ॥ ३११ ॥ ॥ ७ ॥
याज्ञवल्क्यउवाच तत्त्वानांसर्वसंख्याचकालसंख्यातथैवच ॥ मयाप्रोक्तानुपूर्व्येणसंहारमपिमेशृणु ॥ १ ॥ यथासंहर्तेजंतून्ससर्जचपुनःपुनः ॥ अनादि
निधनोब्रह्मानित्यश्चाक्षरएवच ॥ २ ॥ अहःक्षयमथोबुध्वानिशिखप्रमनास्तथा ॥ चोदयामासभगवानव्यक्तोहंकृतंनरं ॥ ३ ॥ ततःशतसहस्रांशुरव्यक्तेनाभि
चोदितः ॥ कृत्वाद्वादशधात्मानमादित्योज्ज्वलदग्निवत् ॥ ४ ॥ चतुर्विधंमहीपालनिर्दहत्याश्रुतेजसा ॥ जरायुजांडजस्वेदजोद्भिज्जंचनराधिप ॥ ५ ॥ एतदुन्मेष
मात्रेणविनष्टंस्थाणुजंगमं ॥ कूर्मंष्टुसमाभूमिर्भवत्यथसमंततः ॥ ६ ॥ जगद्ग्वामितवलःकेवलांजगतीततः ॥ अभसाबलिनाक्षिप्रमापूरयतिसर्वशः ॥
॥ ७ ॥ ततःकालाग्निमासाद्यतदंभोयातिसंक्षयं ॥ विनष्टंभसिराजेंद्रजाज्वलत्यनलोमहान् ॥ ८ ॥ तमप्रमेयोतिबलंज्वलमानंविभावसुं ॥ ऊष्माणंसर्वभूतानां
सप्तार्चिषमथांजसा ॥ ९ ॥ भक्षयामासभगवान्वायुरष्टात्मकोबली ॥ विचरन्नमितप्राणस्तिर्यग्ध्वमधस्तथा ॥ १० ॥ तमप्रतिबलंभीममाकाशंभ्रसतेत्मना ॥
आकाशमप्यभि नदन्मनोभ्रसतिचाधिकं ॥ ११ ॥ मनोभ्रसतिभूतात्मासोहंकारःप्रजापतिः ॥ अहंकारोमहानात्माभूतभव्यभविष्यवित् ॥ १२ ॥ तमप्यनुप
मात्मानंविश्वंशंभुःप्रजापतिः ॥ अणिमालधिमाप्राप्तिरीशानोज्योतिरव्ययः ॥ १३ ॥ सर्वतःपाणिपादांतःसर्वतोक्षिशिरोमुखः ॥ सर्वतःश्रुतिमौहोके
सर्वमावृत्यतिष्ठति ॥ १४ ॥

लति ॥ ८ ॥ ९ ॥ अष्टात्मकःयथाद्वादशात्मासूर्यः एवमष्टात्मकोवायुःसर्वैःस्वरूपैर्युगपद्वातीत्यर्थः ॥ १० ॥ ११ ॥ अहंकारःअहंकारंमहानात्माप्रसूतित्यनुब्रजते ॥ १२ ॥ शंभुःईश्वरः तमेवविशिनष्टि अ
णिमेति सर्वसिद्धिरूपइत्यर्थः ॥ १३ ॥ सर्वतइत्यादिनोएश्वरंज्ञेयंरूपमुक्तं ॥ १४ ॥